

Eurajoki–Lapinjoki-vesistöalueeryhmä
kokous 1/2015

MUISTIO

Aika: Perjantaina 4.12. klo 9-11

Paikka: Pyhäjärvi-instituutti
Sepäntie 7, Kauttua

Läsnä: Teija Kirkkala, Pekka Paavilainen, Henna Ryömä, Tero Forsman, Juha Jaakkola, Markus Savikuja, Pasi Tuominen, Markku Haukioja, Aulis Saarinen, Reetta Hulmi, Anne Nummela, Jukka Reko, Seppo Varjonen, Katja Holttinen ja Ville Kangasniemi

1. Avaus ja tervehdyssanat

Toiminnanjohtaja Teija Kirkkala, Pyhäjärvi-instituutista, avasi kokouksen klo 9:06. Pyhäjärvi-instituutti on saanut ELY-keskukselta toimeksiannon hoitaa Satavesi työryhmien kokoukset vuodenvaihteessa ja keväällä.

Vaihdetaan asialistan kohdat 3 ja 4 toisin päin.

2. Edellisen kokouksen muistio

Käytiin läpi edellinen muistio vuodelta 2014. Todettiin, että Pasi Tuominen on valittu ryhmän varapuheenjohtajaksi. Pasi Tuominen toimii kokouksen puheenjohtajana.

3. Ajankohtaista vesistöalueella

Ajankohtaiskatsaus Eurajoen perkaushankkeeseen

Keskusteltiin aiheesta. Ari Sallmen oli lähettänyt sähköpostilla tietoa hankkeen nykyisestä tilanteesta. Hankesuunnitelma on tällä hetkellä AVI:ssa lausuntokierroksella. Muistutuksia suunnitelmasta annettiin 12 kappaletta. Ongelmina esimerkiksi ovat Kirkkosillan kohta ja maamassojen levittäminen maanomistajien pelloille maamassojen mahdollisten haitta-aineiden vuoksi. Kauttuan patoturvallisuus puoltaa rakentamista. Seppo Varjonen kertoi muistutuksessa olleista seikoista kuten kalaston, eliöstön, harvinaisten biotooppien säilyttämisestä. Palataan asiaan, kun suunnitelma etenee.

Waterchain -hanke

Tero Forsman Pyhäjärvi-instituutista esitteli Waterchain-hankkeen, joka on alkanut 1.10.2015. Hanke on Interreg Central Baltic -rahoitteinen hanke ja sen tavoitteena ravinteiden ja haitallisten aineiden kulkeutumisen vähentäminen Itämereen. Hankkeessa etsitään kuormittajia ja tunnistetaan ne. Tietojen kirjaamisen lisäksi hankkeessa testataan vähentämismenetelmiä ja lisätään tietoisuutta. Pyhäjärvi-instituutin hankeosuudessa on kaksi kokonaisuutta; haitallisten aineiden torjunta ja ravinteiden kulkeutumisen vähentäminen. Satakunnassa pilot-alueena on Eurajoen vesistöalue ja Varsinais-Suomessa on Aurajoki. Mukana hankkeessa ovat Suomi, Ahvenanmaa, Ruotsi, Viro ja Latvia. Hankkeessa etsitään ongelmakohtia, jotka kerätään yhteen. Ravinteiden ja haitallisten aineiden vähentämismenetelmistä laaditaan käsikirja. Hanketta koordinoi Satakunnan ammattikorkeakoulu. Seuraavaan vesistöalueeryhmän kokoukseen voisi tulla SAMK:n edustus kertomaan haitta-aineosiosta.

JVP:n kuulumiset

Markus Savikuja esitteli JVP:n kuulumiset. Viimeisen vuoden aikana esim. puhdistamon operointi kilpailutettu, mutta siihen ei valittu ketään. Lisäksi yhtiön toimitusjohtaja on viimeisen vuoden aikana vaihtunut. Yhtiön toimintaan on vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan HK:n siirtyminen Raumalle, ympäristöluvan tilanne ja kolmannen vaiheen suunnittelu/rakentamistilanne. Nyt 1 ja 2 -vaiheessa on laajennettu kapasiteettia esim. lisäämällä esiselkeytystä. Kolmannessa vaiheessa suunnitellaan tasaosaltaat, väliselkeytyksen laajennus, esiselkeytyksen modernisointi, kuivausasema puhdistamolietteelle ja uusi kuivaintyyppi kuitusavelle. Investointiarvio kolmannelle vaiheelle on 6 M€. Suunnittelu valmistuu alkuvuodesta 2016. Toteutus todennäköisesti vaiheistetaan tai siitä karsitaan osia pois. Tähän vaikuttaa esimerkiksi HK:n lähtö Raumalle, mikä vähentää tulovirtaamaa. Vuotovesiongelmaa korjattava lähtökohtaisesti verkossa, jolloin kuormitus puhdistamolle pienenee. Puhdistustuloksissa on huomattu, että nitrifikaatio käynnistyy helposti paperitehtaan jätevesien tuoman lämmön vuoksi, kun ilmastuskapasiteetti on riittävä. Denitrifikaatio jää suurilla typpikuormilla helposti vajaksi ilman metanolia. Kevään jälkeen puhdistustulokset ovat olleet jopa erinomaisia. Tulokuorman vaihtelut ja häiriöt ovat keskeisin ongelma, johon on pyritty puuttamaan yhteistyötä aktivoimalla ja teollisuusjätevesisopimuksin. Se mikä tulevassa huolettaa, on se, että kun HK jää pois, niin ravinnesuhteet muuttuvat, mikä vaikuttaa puhdistustuloksiin. Velvoitetarkkailua tehdään 24 kertaa vuodessa. Bakteerien osalta uudessa ympäristöluvassa edellytetään hygienisointia ja raja-arvoihin pääsemistä. Jos laitos toimii hyvin ja tulokuorma on tasaista, raja-arvojen alle päästään myös ilman hygienisointia. Tästä syystä ympäristöluvasta on valittu, jotta tarvittaessa, kun raja-arvot täytyvät muutenkin, voidaan toimia myös ilman hygienisointia.

Eurajokityön pitkäaikaisen rahoituksen kuulumiset

Teija Kirkkala esitteli Eurajokityön rahoitusjärjestelysuunnittelua. Joen osalta tarvitaan ravinnekuormia vähentäviä toimenpiteitä, kalataloutta kehittäviä toimia, merkittäviä luontoarvoja turvaavia toimia yms. Tarvittaisiin vastaava rahasto kuin Pyhäjärven suojeleohjelmalla on. Se on todettu toimivaksi. On ehdotettu, että perustetaan oma rahasto Eurajoelle. Rahoittamassa olisivat kunnat, kuormittajat ja teollisuus. Alueeseen sisältyy myös Köyliönjärvi ja Köyliönjoki. Kunnista Eurajoki, Eura, Rauma ja Köyliö ovat olleet keskusteluissa mukana. Yrityksiä ei ole vielä lähestytty. Työryhmä on perustettu tekemään selvitystyötä ja se tekee suunnitelman esimerkiksi maksuperusteista (joen pituus, kuormitus esim. jätevesillä, veden käyttö). Koska maksuperusteita ei voida kunnolla vertailla, maksuosuudet tullaan esittämään asiantuntija-arviona. Työryhmä kokoontuu seuraavan kerran tammikuussa, jonka lopputuotteena muodostuva esitys viedään ensin kuntajohtajien päätettäväksi. Tavoitteena on, että toiminta alkaisi vuoden 2017 alusta.

Eurajoki-Lapinjoki vesistöalueen toimenpidetaulukon kommentit

Käytiin läpi toimenpidetaulukkoon tulleet kommentit. Lähetetään päivitetty taulukko muistion liitteenä. (Liite 1)

4. Vesien- ja merenhoidon ajankohtaiset

Ylitarkastaja Pekka Paavilainen esitteli merenhoitosuunnitelmaa ja vesienhoitosuunnitelmia. Tavoitteena on vesien hyvä tila vuoteen 2021 mennessä. Merenhoitosuunnitelma ja vesienhoitosuunnitelmat hyväksyttiin 3.12.2015. Tulvariskien hal-

lintasuunnitelmat hyväksyttäneen 14.12.2015 mennessä. Päätöksistä kuulutetaan. Suunnitelmat ja toimenpideohjelma esitellään sähköisesti ympäristöhallinnon nettisivuilla: www.ymparisto.fi/vaikutavesiin ja alueelliset toimenpideohjelmat on luetavissa sähköisesti www.ymparisto.fi/vesienhoito/lounais-suomi. Pohjavesille on oma toimenpideohjelma. Esitys on tämän muiston liitteenä. (Liite 2)

5. Mahdolliset muut asiat

Satakuntaliitossa maakuntakaava käsittelyssä ja yhtenä aiheena on turvetuotanto. Nykytilan vesistövaikutuksista on tehty selvitys. Se on olemassa ja tulee verkkosivuille ensi viikolla. Sitä tullaan käyttämään maakuntakaavan pohjana.

ELY –keskuksessa on käynnissä kaksi hanketta (BILKE, jossa selvitetään ilmastonmuutoksen vaikutuksia maanviljelyyn ja toinen hanke on Ravinneneutraali kunta, jossa tavoitellaan alueellisesti ravinteiden kierrätystä ja käyttöä ja näin turvaamaan esim. fosforin kierto alueellisesti.)

6. Seuraava kokous

Vesistöalueryhmän seuraava kokous järjestetään keväällä 2016. Ajankohta olisi huhtikuussa.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Pasi Tuominen päätti kokouksen klo 11:11.